

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐỖ THỊ BẮC

**GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ
CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐỖ THỊ BẮC

**GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ
CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

**Chuyên ngành: GIÁO DỤC HỌC
Mã số: 60.14.01.01**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. HÀ THỊ KIM LINH

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn sử dụng những thông tin từ nhiều nguồn khác nhau, các thông tin đã được chọn lọc, phân tích, tổng hợp, xử lý và đưa vào luận văn theo đúng quy định.

Số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

Thái Nguyên, ngày 25 tháng 8 năm 2015

Tác giả

Đỗ Thị Bắc

**XÁC NHẬN CỦA
KHOA TÂM LÝ GIÁO DỤC**

**XÁC NHẬN CỦA
GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN**

TS. HÀ THỊ KIM LINH

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng cảm ơn sâu sắc nhất đến **TS. Hà Thị Kim Linh** đã tận tình hướng dẫn tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu; khoa Sau đại học; Ban chủ nhiệm khoa Tâm lí - Giáo dục Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên, gia đình, bạn bè... đã tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 25 tháng 8 năm 2015

Tác giả luận văn

Đỗ Thị Bắc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	I
LỜI CẢM ƠN.....	II
MỤC LỤC	III
DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT.....	VII
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	VIII
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ	IX
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	2
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	2
5. Giới hạn phạm vi nghiên cứu	3
6. Giả thuyết khoa học	3
7. Phương pháp nghiên cứu	3
8. Cấu trúc luận văn.....	4
Chương 1: LÝ LUẬN VỀ GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO	
TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON.....	5
1.1. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	5
1.1.1. Những nghiên cứu ở nước ngoài	5
1.1.2. Những nghiên cứu trong nước.....	8
1.2. Khái niệm cơ bản của đề tài	10
1.2.1. Giáo dục.....	10
1.2.2. Kỹ năng.....	11
1.2.3. Kỹ năng sống.....	13
1.2.4. Kỹ năng tự phục vụ	14
1.2.5. Giáo dục kỹ năng tự phục vụ.....	15

LỜI CAM ĐOAN	I
LỜI CẢM ƠN.....	II
MỤC LỤC	III
DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT	VI
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	VIII
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ	IX
MỞ ĐẦU	1
1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	1
2. MỤC ĐÍCH NGHIÊN CỨU.....	2
3. ĐỐI TƯỢNG VÀ KHÁCH THỂ NGHIÊN CỨU	2
4. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU	2
5. GIỚI HẠN PHẠM VI NGHIÊN CỨU	3
6. GIÁ THUYẾT KHOA HỌC	3
7. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	3
8. CẤU TRÚC LUẬN VĂN	4
CHƯƠNG 1	5
LÝ LUẬN VỀ GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ	5
CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON.....	5
1.1. LỊCH SỬ NGHIÊN CỨU VẤN ĐỀ.....	5
1.1.1. Những nghiên cứu ở nước ngoài.....	5
1.1.2. Những nghiên cứu trong nước	8
1.2. KHÁI NIỆM CƠ BẢN CỦA ĐỀ TÀI.....	10
1.2.1. Giáo dục	10
1.2.2. Kỹ năng	11
1.2.3. Kỹ năng sống	13
1.2.4. Kỹ năng tự phục vụ.....	14
1.2.5. Giáo dục kỹ năng tự phục vụ	15
1.3. GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO TRẺ MẪU GIÁO VÀ TÍNH ƯU THẾ CỦA GIÁO DỤC KỸ NĂNG LAO ĐỘNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ.....	16
1.3.1. ĐẶC ĐIỂM PHÁT TRIỂN THỂ CHẤT, TÂM LÝ CỦA TRẺ MẪU GIÁO BÉ.....	16
1.3.2. ĐẶC ĐIỂM HOẠT ĐỘNG LAO ĐỘNG TỰ PHỤC VỤ CỦA TRẺ MẪU GIÁO BÉ	18
1.3.3. GIÁO DỤC LAO ĐỘNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO Ở TRƯỜNG MẦM NON	19
1.3.1. Mục tiêu giáo dục lao động tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo	20
1.3.2. Nhiệm vụ giáo dục lao động tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo.....	20
1.3.3. Nội dung giáo dục lao động tự phục vụ của trẻ mẫu giáo	21
1.3.4. Hình thức giáo dục lao động tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo.....	21
1.4. GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON.....	23
1.4.1. Mục tiêu giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	23

1.4.2. Ý nghĩa của giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	23
1.4.3. Giáo dục hệ thống các kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	24
1.4.4. NGUYÊN TẮC GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ.....	27
1.4.4.1. Đảm bảo tính mục đích.....	27
1.4.4.2. Phù hợp với đối tượng giáo dục.....	28
1.4.4.3. Đảm bảo mối quan hệ giữa vai trò chủ đạo của giáo viên với vai trò tích cực, chủ động của trẻ.....	28
1.4.4.4. Đảm bảo khích lệ động viên cổ vũ trẻ tham gia hoạt động.....	28
1.4.4.5. Đảm bảo sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục.....	29
1.4.4.6. Giáo dục kiên trì, củng cố thường xuyên và lâu dài.....	29
1.4.6. HÌNH THỨC TỔ CHỨC GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ.....	31
1.4.6.1. Tổ chức các hoạt động trong sinh hoạt hàng ngày.....	31
1.4.6.2. Tổ chức hoạt động theo mục đích và nội dung.....	33
1.4.6.3. Tổ chức ngày lễ, hội.....	34
1.4.6.4. Theo vị trí không gian, có các hình thức:.....	34
1.4.6.5. Theo số lượng trẻ, có các hình thức:.....	35
1.4.7. QUY TRÌNH GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ.....	35
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	39
CHƯƠNG 2.....	40
THỰC TRẠNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ.....	40
CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	40
2.1. KHÁI QUÁT VỀ KHÁCH THỂ KHẢO SÁT.....	40
2.2. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ.....	42
2.2.1. Thực trạng nhận thức về giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	42
2.2.2. Thực trạng giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé ở trường mầm non thành phố Thái Nguyên.....	47
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	59
CHƯƠNG 3.....	60
BIỆN PHÁP GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	60
3.1. CÁC NGUYÊN TẮC ĐỀ XUẤT BIỆN PHÁP GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ TRƯỜNG MẦM NON THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	60
3.1.1. Đảm bảo tính mục đích của quá trình giáo dục mầm non.....	60
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....	60
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống, tính liên tục, thường xuyên.....	61
3.1.4. Đảm bảo tính cá biệt.....	61
3.2. BIỆN PHÁP GIÁO DỤC KỸ NĂNG TỰ PHỤC VỤ CHO TRẺ MẪU GIÁO BÉ Ở TRƯỜNG MẦM NON THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	62

3.2.1. Nâng cao năng lực giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho giáo viên mầm non.....	62
3.2.2. Xây dựng quy trình giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	63
3.2.3. Xây dựng kế hoạch giáo dục mà nội dung hướng tới kỹ năng tự phục vụ	65
3.2.4. Tổ chức cho trẻ rèn luyện thường xuyên thông qua tổ chức chế độ sinh hoạt hàng ngày của trẻ.....	68
3.2.5. Xây dựng tiêu chí đánh giá kỹ năng tự phục vụ ở trẻ mẫu giáo bé.....	70
3.2.6. Mối quan hệ giữa các biện pháp.....	72
3.3. KHẢO NGHIỆM TÍNH KHẢ THI, TÍNH HIỆU QUẢ CỦA CÁC BIỆN PHÁP.....	72
3.3.1. Mục đích khảo nghiệm.....	72
3.3.2. Nội dung khảo nghiệm.....	72
3.3.3. Đối tượng tiến hành khảo nghiệm.....	73
3.3.4. Phương pháp khảo nghiệm.....	73
3.3.5. Kết quả khảo nghiệm.....	73
Nâng cao năng lực giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho giáo viên mầm non.....	73
Xây dựng quy trình giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	73
Nâng cao năng lực giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho giáo viên mầm non.....	74
Xây dựng quy trình giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	74
3.4. TỔ CHỨC THỰC NGHIỆM.....	75
3.4.1. Mục đích thực nghiệm.....	75
3.4.2. Nội dung thực nghiệm.....	75
3.4.3. Các giai đoạn thực nghiệm.....	75
3.4.4. Tiêu chí đánh giá.....	76
3.4.6. Phân tích kết quả thực nghiệm.....	78
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	89
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ.....	90
1. KẾT LUẬN.....	90
2. KIẾN NGHỊ.....	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	92
PHỤ LỤC.....	1
Nâng cao năng lực giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho giáo viên mầm non.....	13
Xây dựng quy trình giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	13
Nâng cao năng lực giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho giáo viên mầm non.....	13
Xây dựng quy trình giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	13
Nâng cao năng lực giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho giáo viên mầm non.....	14
Xây dựng quy trình giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	14

DANH MỤC CÁC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

Stt	Viết tắt	Viết đầy đủ
1	ĐC	Đối chứng
2	GV	Giáo viên
3	KN	Kỹ năng
4	SL	Số lượng
5	TN	Thực nghiệm
6	TPV	Tự phục vụ
7	UNESCO	Tổ chức văn hóa khoa học và giáo dục của Liên Hiệp Quốc
8	UNICEF	Quỹ nhi đồng Liên Hiệp Quốc
9	WHO	Tổ chức y tế thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Số lượng khách thể khảo sát các trường mầm non	42
Bảng 2.2. Số lượng khách thể khảo sát khối mẫu giáo bé các trường mầm non	42
Bảng 2.3. Nhận thức về sự cần thiết của việc giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	43
Bảng 2.4. Nhận thức về ý nghĩa giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	44
Bảng 2.5. Nhận thức về mức độ cần thực hiện của việc giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	45
Bảng 2.6. Nhận thức về nội dung giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	46
Bảng 2.7. Mức độ thực hiện nội dung giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé.....	48
Bảng 2.8. Mức độ thực hiện các cách thức giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	51
Bảng 2.9. Mức độ sử dụng hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng tự phục vụ cho trẻ mẫu giáo bé	53
Bảng 2.10. Mức độ kỹ năng tự phục vụ của trẻ mẫu giáo bé.....	56
Bảng 3.1. Đánh giá mức độ phù hợp của các biện pháp	73
Bảng 3.2. Đánh giá mức độ khả thi của các biện pháp	74
Bảng 3.3. Phân phối tần xuất điểm kiểm tra của các nhóm TN và ĐC trước TN	79
Bảng 3.4. Tần xuất điểm KN tự phục vụ của nhóm TN trước và sau TN	80
Bảng 3.5. Phân phối tần suất điểm kiểm tra của nhóm TN và ĐC sau TN.....	83
Bảng 3.6. Kiểm định sự khác biệt kết quả kỹ năng tự phục vụ của nhóm TN và ĐC sau TN.....	87